

fundo instructo, & latius comprobatur, atque ad nonnulla utilia infert Petrus de Peralta in l. si quis in principio testamenti, ff. de legat. 3. n. 222. fol. 504. & in l. Majoratus, §. duorum ff. de legat. 2. n. 13. fol. 542.

32 Tertio constituo, quod si Majoratus ex causa donationis inter vivos, revocabili tamen constitutus fuerit ex una re specialiter, veluti ex domo, seu annuo censu magni valoris, vel de aliquibus rebus nominatim & specialiter; ita quod remanserunt alia plura bona: & tunc si de prædictis nulla facta mentione, testator uxori, vel alteri usufructum omnium bonorum relinquat, in generali bonorum omnium relicto non veniet usufructus eorum bonorum, de quibus Majoratus institutus fuerat, sicut nec proprietas veniret, si uxor in bonis omnibus in solidum quoad usufructum & proprietatem fuisse instituta hæres. Id quod evidenter probatur ex eo, quod si donatione causa mortis, vel inter vivos revocabili prius facta, generalis dispositio, ut hæres institutio, sequatur, specialis donatio per generalem dispositionem non revocatur, nec censetur illi derogatum, ut post Aretinum in conf. 74. columna penultima. Aymon. Savilli. in conf. 144. n. 10. adnotant Covar. in rubrica, de testamentis, 3. part. n. 19. Alvaradus de conjecturata mente defuncti, lib. 3. cap. 2. n. 48. fol. 136. ubi loquitur in donatione seu melioratione revocabili facta, an per generalem dispositionem, si hæres institutio revocetur, & quod donatio specialis, & sic melioratio in una re revocabili facta non revocetur per generalem dispositionem meliorationem Tertii & Quinti bonorum, resolvunt Angulo ad leges meliorationum, l. 10. tit. 5. glossa 2. num. 4. fol. 198. Azevedus in l. 1. tit. 6. num. 20. lib. 5. novæ recopilationis, & in eisdem terminis eruditissimus & præstantissimus Rodericus Suarez, quem superiores non citant in l. quoniam in prioribus, q. 8. col. 6. vers. Secundum dubium, ubi sic scribit: Hoc cessat in proposito, cum vinculum & melioratio facta esset per contractum inter vivos, que non revocatur per testamentum tacite, sicut per secundum testamentum revocatur primum, &c. Et ratio potest esse, quia testator, qui circa res revocabili donatas potuit ad libitum disponere & donationem revocare, nec aliquid disposuit, nec revocavit, censetur illam confirmare voluisse, argumento textus singularis in l. 1. §. sciendum, ff. de legatis 3. quem textum, & alia jura optime atque erudite, ut affolet, expendit Peralta in l. qui testamentum, ff. de legatis 3. n. 21. vers. vel potest aliter considerari, qui de prædictis agit ex proposito; ideo omnino videndus est

38 ex n. 4. usque ad n. 23. Et quod non expressit, velle non præsumitur, quia si voluisset, utique expressisset, ut dicit Bald. per illum textum in l. unica, §. si autem ad deficientis, C. de caducis tollendis, & in l. voluntatis, C. de fideicommissis, Ison in conf. 142. n. 24. vol. 2. Anchar. in conf. 119. in fine. Decian. in conf. 63. n. 12. vol. 2. Bursat. in conf. 206. n. 8. lib. 2. Hyppolitus Riminald. in conf. 242. n. 35. vol. 3. Joannes Vincentius Honded. in conf. 63. n. 64. vol. 1.

39 Deinde facit, quod is qui donavit, si Majoratum inter vivos instituit, præsumitur esse in eadem voluntate, in qua fuerat tempore donationis, vel institutionis, nisi contrarium appareat de voluntate ipsius, ante mortem ejus, argumento, l. cum hic status, §. 1. ff. de donationibus inter vivos: unde in dubio mutatio voluntatis non debet præsumi, & qui dicit eam mutatam, onere probationis adstringitur, c. majores, de Baptismo c. licet, de procuratoribus, in 6. & vulgata regula l. eum qui, ff. de probationibus, de qua congerunt infinita ad propositum Alciatus regula 2. præsumptione 16. Mascardus de probationibus, tom. 3. conclusionem 1418. per totam, Alvaradus de conjecturata mente defuncti, lib. 3. cap. 2. n. 13. usque ad n. 30. Joannes Bouta Cremenis in conf. 47. n. 42. & segq. Menochius optime declarans istam regulam, lib. 6. præsumptione 37. & in conf. 1. n. 121. & in conf. 100. n. 81. lib. 1. & in conf. 203. n. 20. 21. 22. &

23. & in conf. 289. n. 47. & 50. lib. 5. in conf. 422. n. 76. & n. 83. lib. 5. Simon de Præcis in conf. 106. n. 61. Cephalus in conf. 441. n. 54. lib. 3. Surdus in conf. 35. n. 8. & in conf. 136. n. 5. ubi eleganter declarat n. 38. lib. 1. Hyppolitus Riminaldus in conf. 9. n. 30. vol. 1. Decianus in conf. 44. n. 20. vol. 1. Achilles Pedrocha in conf. 23. ex n. 156.

40 Quod si majoratus inter vivos irrevocabili constitutus fuerit expressè, vel eo modo, quo revocari minimè possit, ut in casibus contentis in l. 17. & in l. 44. Tauri, quarum materiam late explicant Scribentes ibi. Molina de Hispanorum primogeniis, lib. primo cap. 12. n. 19. & lib. 4. cap. 2. per totum. Mieres de Majoratu, prima part. q. 22. & q. 28. & 29. & 36. usque ad questionem 44. & q. 59. Alvaradus de conjectura mente defuncti, lib. 2. cap. 4. à principio. Joannes Gutierrez de juramento confirmatorio, prima parte, cap. 12. n. 11. & 14. & practicarum lib. 2. q. 50. & multis sequentibus, & q. 77. & sequentibus, & lib. 3. q. 72. & 73. Matienço, Azevedus, & Angulo in l. 1. tit. 6. & in l. 4. tit. 7. lib. 5. novæ collectionis Regiæ. D. Spino in speculo, gloss. 18. de melioration. n. 66. & sequent. Tunc, inquam, dicendum est, legatum usufructus omnium bonorum minimè pertinere ad ea, de quibus donatio, si Majoratus irrevocabili inter vivos constitutus fuit, de quibus etiam pro vita usufructum sibi reservasset instituitur: Quod certum est, & manifestè comprobatur ex eo, quod donatio perfecta & irrevocabili impedit testamenti donationem super bonis donatis, ut latius probatur Caltrensis in conf. 831. n. 1. vol. 2. Parisius in conf. 63. n. 16. lib. 1. Cephalus in conf. 531. n. 22. lib. 4. Borgninus Cavalcanus decis. 45. n. 6. fol. 723. & sicut expressè revocari non potest, sic nec tacite per alienationem, aut aliam dispositionem in contrarium factam, ut eleganter scripserunt Craveta in conf. 103. n. 16. lib. 1. Curtius junior in conf. 189. n. 22. vol. 3. Borgninus Cavalcanus decisione 42. n. 19. fol. 575. & ultra relatus per eum, Alexander in conf. 17. n. 12. vol. 4. Afflicti decis. 365. Cephalus in conf. 33. n. 6. lib. 1. Jacobus Mandellus de Alba in conf. 782. n. 49. lib. 4. Josephus Ludovicus decisione Peruviana 29. n. 25. Unde ex donatione generali non revocatur aut minuitur prior antea irrevocabili facta. Alexander in conf. 31. n. 3. vol. 5. & aliis relatis, Valasquez de Avendanno in l. 25. Tauri, n. 3. glossa unica. consequenter in questione proposita ad ea bona, legatum usufructus quantumcumque generale sit, extendi non potest.

CAPUT XL.

Vindicandi, atque accusandi necem defuncti jus, utrum in fructu sit? Ita ut usufructuario omnium bonorum incumbat, atque eidem utilitas & commoditas transactionis aut concordie competere debeat? Deinde, an uxor usufructuaria omnium bonorum, vel hæres pleno jure, vel nec fructuaria, nec hæres, cæteris aliis præferatur in occasione mortis mariti; aut si concurrat cum filiis ad acculandum, utrum illis præferenda sit? Ubi Lex 14. tit. 8. partit. 7. novè, & verè explicatur, & quæ ad hanc questionem spectant, dilucidè, & distinctè magis, quam hætenus declarantur Demum, an & quando ex ordine litteræ, si scripturæ, conjectura prælationis si potioris juris desumi possit, remissivè, accuratè tamen explicatum proponitur.

SUMMARIUM.

- 1 Jus vindicandi, atque accusandi necem defuncti, utrum in fructu sit, ita usufructuario omnium bonorum incumbat, & competere debeat, & de utilitate hujus Questionis.
- 2 Jus vindicandi necem defuncti, hæredi tantum universali incumbit, vel ei, qui in omnibus, loco hæredis est.
- 3 Hæres non vindicans necem defuncti, hæreditatis commodo privatur, illudque fisco applicatur.
- 4 Predictam penam hodie in usu non esse, nec in observantia.
- 5 Usufructuarius omnium bonorum, hæres non est, nec hæredis loco habetur, sed ut particularis legatarius indicatur.
- 6 Hæres extranei si ex una parte concurrat ad accusandam mortem defuncti, & ex alia consanguinei; qui præferendi sint in accusatione, & remissione delicti?
- 7 Uxor in accusatione mortis mariti, hæredibus scriptis, & omnibus consanguineis præferri debet, etiamsi hæres non sit, nec usufructuaria.
- 8 Uxor si cum filiis concurrat ad accusandam mortem mariti, quis eorum præferendus sit?
- 9 Ubi referuntur nonnulli Authores, qui in favorem uxoris respondent, & fundamenta eorum expenduntur.
- 10 Mulier regulariter non admittitur ad accusandum.
- 11 Nisi suam vel suorum injuriam prosequatur.
- 12 Mulier accusare potest de morte mariti, quamvis nullam habeamus legem id expressè dicentem.
- 13 Vir & Uxor una caro reputantur.
- 14 Accusandi jus gradatim concedi videtur ratione majoris amoris, & doloris.
- 15 De amore uxorum circa maritos, remissivè.
- 16 L. 14. tit. 8. partit. 7. expenditur.
- 17 Ab ordine litteræ argumentum validum esse, & inde ordinem scripturæ, contractus, testamenti, & alterius cujuslibet dispositionis observandum esse, ex illoque & priori nominatione conjecturam prælationis si potioris juris desumi, quamplurimis exemplis ostenditur remissivè, & declaratur infra num. 30.
- 18 Uxorem non præferendam filiis in accusatione mortis patris, filios potius eidem præferendos, saltem aequale jus habere, simulque debere ad accusationem admitti, ex sententia Authoris, qua verior videtur.
- 19 Accusatio siue transactio super morte mariti defuncti per uxorem facta, non perimit jus, nec accusationem filiorum.
- 20 Pace, siue transactio facta ab his, quibus primo loco jus accusandi competit, omnibus aliis præcluditur facultas accusandi, qui ratione conjunctionis accusare poterant.
- 21 Si plures sint in uno & eodem gradu, quibus principaliter competit jus accusandi, omnes simul admittendi sunt ad accusandum, omnesque simul remittere debent.
- 22 Pater & filius censentur una, & eadem persona.
- 23 Filius verè est patris portio, in eoque est substantia & caro patris, imò unus est cum patre ipso.
- 24 Vox patris est vox filii.
- 25 Injuria filio facta, & patri facta videtur, & è contrà.
- 26 Conjunctio major est inter patrem, & filium, quam inter maritum & uxorem.
- 27 Mariti & uxoris conjunctio accidentalis est; patris verò & filii naturalis.
- 28 Uxor non est sanguinea, nec propinqua mariti.
- 29 L. 3. juncta l. 1. ff. de liberali causa, in favorem filiorum expenditur.
- 30 Ab ordine litteræ, siue scripturæ, aut prioris nominationis, argumentum deductum, non esse distinctè verum.
- 31 Ordo litteræ, siue scripturæ tunc attenditur, cum conformis est juris rationi, alias secus.
- 32 Ordinem scripturæ minimè attendi, ubi apparet, quomodo jus disponat in aliquo casu, vel disponere debuerit.

- 33 Nominatio prior ubi non fuit facta ad ordinem prælationis inducendum, sed potius ex enumerativa quadam personarum demonstratione, de ordine scripturæ consideratio habenda non est.
- 34 L. 14. tit. 8. partit. 7. novus & verus census adducitur, dubitandi rationes de jure communi considerantur, agiturque de contrarietate Petri Cini, & Odofredi.
- 35 Lex, qua uxorem admittit ad accusandam mortem mariti, exorbitans est, atque ex privilegio speciali concessa; ideo extendi non debet, nisi filiis præferatur.
- 36 Specialia duo circa idem concurrere non posse, vulgatissimum Doctorum assumptum & plene explicatum remissivè.
- 37 Vincentii de Franchis decisio 382. parte 2. in favorem filiorum adducta.

Succedit nunc, & noviter, atque ultra omnes in hac materia Scribentes, inquirere, utrum jus vindicandi, atque accusandi necem defuncti in fructu sit, ita ut usufructuario omnium bonorum incumbat, & eidem utilitas & commoditas transactionis aut concordie competere debeat? Quam questionem, ut dixi, nullus hætenus tangit in terminis; utilitas verò ipsius in eo principaliter consistit, ut dignoscamus, an usufructuarius omnium bonorum unà concordia, siue transactio facta super morte defuncti, præterdere possit jus aliquod ad pecuniam siue quantitatem, quæ pro pace, siue transactio, aut concordia data fuerit; hoc est dicere, usufructum omnium bonorum ad eam etiam pecuniam extendi, & trahi debere. Verum ista attentè perpensa, simile jus usufructuario nulla ratione incumbere, nec idem concordie, siue transactionis commodum pertinere posse, satis evidenter demonstratur ex sequentibus.

Primo, quia jus vindicandi necem defuncti, hæredi tantum universali incumbit, vel ei, qui in omnibus loco hæredis est, per textum in l. 1. & per totum titulum, C. de his quibus ut indignis, l. portiones, 21. ff. eod. tit. & ita observant Bartol. in l. 4. §. Cato, nu. 33. ubi Bologninus in fine, & Socinus junior nu. 26. ff. de verb. obligat. Socinus in l. 1. §. de illo, num. 4. & ibidem Jason num. 6. ff. ad Trebellianum, Joannes Corrahus in rubrica, C. de impuberum, num. 26. & latius comprobans, ex communi adnotavit Petrus de Barbosa in l. si ab hostibus §. fin. ff. soluto matrimonio, num. 17. versic. Est tamen advertendum, & num. 18. & 19. per totum, fol. 105. Est igitur jus solis hæredibus incumbens, & competens; idcirco hæres non vindicantes necem defuncti, hæreditatis commodo privatur, illudque fisco applicatur, per textum in l. hæredem, & per totum titulum, ff. C. de his quibus ut indignis, l. 13. in princ. tit. 7. partit. 6. ubi Gregorius Lopez verb. estranos, Julius Clarus receptarum sententiarum, lib. 5. §. fin. quæst. 79. n. 4. ubi firmat, prædictam penam hodie in usu non esse, nec in observantia; sed potius in desuetudinem abiisse, quia quotidie hæres remittunt occisoribus defuncti, & cum eis pacem faciunt. Id quod de jure hujus Regni verissimum esse, concludenti ratione considerat rectè Antonius Gomezius tom. 3. de delictis, cap. 3. de homicidio, n. 62. & agnoscit verum, sed Gomezium non refert, Plaça in epitome delictorum, c. 39. n. 25. qui de prædictis videndus est ex n. 23. Sed usufructuarius omnium bonorum hæres non est, nec hæredis loco habetur, sed ut particularis legatarius indicatur, ut de se pater, & in terminis ex aliis scribunt Jacobus Menoch. in consil. 500. n. 1. & 2. vol. 5. Mathaus de Advocatis, in conf. 74. in princ. inter consil. ultim. volunt. vol. 2. Angelus de Gambilionibus, in conf. 96. n. 1. in eisdem cons. vol. 1. Ergo illi non incumbit onus vindicandi necem defuncti, etiamsi usufructum consequatur, & emolumentum totius hæreditatis, siue omnium bonorum, ex resolutis per Ruinum in conf. 143. nu. 15. lib. 5. Crave-